

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 11.

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ Bétsben Kedden Augustusnak 6-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

B é t s.

Mantua' várat el-foglalta Gen. *Kray* Jul. 30-dikánn *Capitulatzió* mellett. Erről a' multi *Posta* naptól fogva három *Extrablattok* adattak ki *Bétsben* a' fő *Hadi-Cancellariáról*. A' két elsőbkekben némely előre való rövid jelentések tetnek ezen szerentsés történetről: a' 3-dikban a' *Capitulatzió* iratik-meg környülállásoson. A' *Capitulatzió*t mi is ide alál b eg-szszben bé-nyom-tattatjuk: minekutánna az előre való rövid jelentésekből a' következőket meg-jegyzettük — t, i:

„Gen. *Kray* Jul. 25-dikére virradó éjjel az ellenségnek két sántzait, a' *Ceresa* és *Tee* között,

önként-vállalkozottakkal rea-rohanás által el-foglaltatta, melynek alkalmatosságával némely jó úzó katonáink a' motsarak' árjainn rontván ke-rezftül, hafznoson segítették az előlről rohanókat. — „A' *Ceresa'* sántzára, melybe 5 nagy ágyut vittének volt bé a' miéink, ez nap' viradó-log, ki-ütött az ellenség, hanem a' *Lattermann'* Reg.je béli Oberster azt meg-oltalmazta, és az után ezer sántzok védelmére 3 ujj battériákat készítettek a' miéink, és még két Balalionnyaink rukkoltak belé. Már: még a' Glaszinn lévő *Károly'*-sántzát is el-foglalták vólt feregeink, hanem itt igen közél lévén az ellenség' ágyuihoz, az abban lévő ellenséges ágyukat bé-ízégezték, és magok Uchajb Göttinger University Library által oly tudósítás érkezett Gen. Májor *Elsnitz*től Gen. *Kray*hoz, hogy az ellenség a' *St. Giorgio'* igen erős várát (a' mely a' tónn még-kivül vagyon, és mintegy *Mántua'* külső várossának tartathatik) azon éjjel oda hagyta légyen: melyhez képpel a' miéink ide is mingyár bé szállottak. — „A' *St. Giorgio* béli lakosok azt mondták, hogy az ellenség azért fogta légyen magát ezen külső erőllégnek ily rementelenül való el-hagyására határozni, hogy a' miéinknek rea való rohanását gyanította, és a' betegség 's-nagy szolgálat által erőssen meg-gyengülve lévén, kémélleni akarta magát. —

„Jul. 27-dikénn éjjel a' miéink' részéről, kiknek már a' Glaszira nyult vólt a' 3-dik Paralle-lájok, reajok -rontást gyanitván a' Frantziák, *Pradella* nevü szélső bátyájokat is oda hagyták 17 bé-szegzett ágyukkal együtt, 's-a' miéink ebbe is bé-szállottak. — „Gen. *Kray* ezen környül-állások által, rélz szerént hogy az alatt a' dolgoztatásra időt nyerjen, rélz szerént hogy addig az ellenség' ágyuzását el-szüntesse, 27-dikben jó reg-gel Indzsin. Oberstl. *Gr. Orlandini*t bé-küldötte egy fel kérő irással *Mantuába*, oly rendeléssel, hogy a' Frantzia tábornak mostani állapotját, az

Alessandriai felleg várnak fel-adattatását, *Livorno*, *Florenzia*, és *Lucca'* városaiknak el-foglal-tasát, a' Frantzia Komendánsnak terjeszfe elibe. Az alatt részünkről nagy szorgalmatossággal tétettek a' vár-töréshez meg-kivantató minden készülétek, oly véggel, hogy ha az ellenség a' Capitulatziót meg találja vetni, ágyuink mingyár nyilást törjenek a' vár-falánn, és azt rea-rohá-nással vegyék-meg. — „Jul. 28-dikára viradó éj-jel vizsza érkezett Gr. *Orlandini*; véle jött ellen-séges Brigadéros Generál *Monet* is; az ellenség' kivánsága az vólt egyebek között, hogy az örző-seregnek szabad el-menetel engedtéssék; Gen. *Kray* azt felelte, hogy csak oly tsupa fel-tétel alatt ereszkedhetik capitulálásba, hogy az örző-sereg hadi fogságra adja magát. Így készült-meg végezetre az itt következő — „

„*Capitulatzió*, Fegyvertármester *Kray* és Fran-zia Divisions-Generál *Foissac-Latour* között, *Mantuának* fel-adattatása iránt: —

A Frantzia Generalis' kivánságai. — „

„1) *Art.* A' *Mantuai* örző sereg, Jul. 30-di-kánn dél tájban a' felegvárann keresztül masché-rozik-ki ezen várból, ó ágyukkal, és minden némü hadi paradéval. A' mondott örző-sereg hadi fogságra adja magát: annak vezére, az alatta lévő Generalisokkal, Stáb- és Fő-tisztek-vel együtt, meg-egyeznek abban, hogy, mint ha-di fogjok, a' Császári Felség' Német örökös tár-tományai közzül a' közelébb valókba mennye-nek, és ott maradjanak, 's-ott kezelleget viselje-nek a' köz emberekből, és al-tisztékból álló örző-seregért, mely is a' leg rövidebb útonn Fran-zia orizágba haza késértetik, oly fel-tétel alatt, hogy az ő F.ge' 's frigyesseli' seregei ellen a' ki-tsereltetődésig tsatáznai nem fog. Ehez-képpest a' köz emberek a' Glaszinn le-teszik, a' tisztek pedig meg tartják fegyvereiket, készüléteiket, va-

lamint szintén characterjeikhez illő számu lovakat is; a' nemtsatázó szemelyek is mind vizsza küldetnek Frantzia országba; a' Generálisok magoknál tartják Secretáriusfajkat, valamint minden tiszték szolgálkat. *Foissac-Latour* Generálisnak, egy záfzló is engedtetik, azért, hogy a' várat ily derekassint védelmezte.

„2) *Art.* A' *Cisalpinus*, *Helvétus*, *Lengyel*, és *Piemonti* katonák, minden tekintetben úgy traktáltassanak, mint a' Frantzia Respublika' katonái.

„3) *Art.* A' Komendánsnak 3 szekerek rendeltetnek, azon portékáknak és papiroffaknak elvitelére, a' melyek az ő szemelyes tulajdonai.

„4) *Art.* A' General-Staff és egyéb Divisiók' fejeinek engedteffék-meg, hogy az ő hivataljaik' folytatását illető irásokat, valamint szintén szemelyes tulajdonaikat is el-vihessék: melyért ellenben a' Commiffáriusok felelni tartoznak, hogy semmi, a' mi természet szerént a' várhoz tartozik, el nem vitettetik.

„5) *Art.* Azoknak a' lakasoknak állapotja, és tsendessege, a' kik a' Cisalpinai Országlás' ideje alatt, activitásba engedték elegyítettni magokat, valamint a' kik Respublikai hajlandóságot mutattanak, az Auszriai országló-szék' nagy izivüségébe és egyenességébe ajánltatik.

6) *Art.* Indzsiner és Pattantjus Commiffáriusok rendeltetnek, az ő hivataljaikat illető tárgyaknak által-vételekre

7) *Art.* Hasonló-képpen a' Magazinumoknak és az azokban találtató eleségeknak által-vételekre is, ahoz illő Commiffariusok.

8) *Art.* A' betegek és sebeslek, a' kik el nem vitetethetnek, a' várban hagyattatnak, hogy ott az ő helyre-állásokra szükséges minden segedelemmel élhessenek; melyhez képpeff azok az orvosok és seb-orvosok, a' kik őket eddig gyógyították, ezentúl is vélek hagyattatnak. *Gen. Foissac*, egy Commiffáriust nevez ki, a' ki a'

meg-gyógyulókat innét, vagy a' táborhöz, vagy Frantzia országba, vagy Német országra, kit kit t. i: a' Capitulátzió szerént, transportáltasson.

9) *Art.* A' Cs. Királyi sereg' részéről, elegendő késérő csoport adatik az örző sereg' késérésére, hogy ennek minden tagjai a' nép' tsufolása ellen bátorságban leheffenek; mely iránt a' késérő-sereg' Komendánsjai tartozzanak felelni.

10) *Art.* Ha valamelyik Artikulus iránt kétség támadna, az, az örző-sereg' részére magyaráztasson kedvezölög, az egyenességnek törvényei szerént.

11) *Art.* Az alá-írás után Kezesek nevezteffenek, t. i: a' Frantziák' részéről egy Brigadéros és egy Kapitány; az Aultriaiak' részéről, egy Oberster és egy Kapitány.

12. *Art.* Az alá-írásig és a' Kezesek' ki-tseréltetődéséig, minden ellenségeskedések szünyenek-meg,

13) *Art.* A' két ellenséges seregek semmi közösülést ne folytassanak együtt, ki-vévén a' főkét, és a' kik Generálissaiaktól arra engedelmet nyernek.

14) *Art.* A' Cisálpinai Directorium' Commissáriussai és Politziai Generál-Inspectora, Mantua' várából szabadon botsáttassanak ki, és oda meheffenek, a' hova nékiek tettzeni fog.

15) *Art.* A' Vezérhez tartozó személyeknek, s-még más egyebeknek, a' kiknek ő az örző-sereggel el-menni parantsolni fogja, rendeltetsenek 2 szekerek.

16) *Art.* A' tisztek', örző sereg', és tábor' portékáinak, a' melyek a' várban hatra-maradhatnának, él vitettetésekre, rendeltetsenek szükséges szekerek.

17) *Art.* A' Generalisok és tisztek, a' kik a' magok készületjeiknek egy részét az örző-sereggel együtt mostan Frantzia Országba el-küldeni akarnak, küldheffék el: ha csak Gen. Kray, a' kik az

igazi katonai ditsőséget esmeri, talán jónak nem találándja, a' Generálisokat és tiszteket is, az örző-sereggel együtt mostan Frantzia országba visszsa botsátani. —

„*Foissac-Latour*, Divis. Gen.

A' Fegyvertarmester Kray' Feleletei.

„Az 1-ső Art. Egész szélesége szerént helybe hagyatik, sőt még hozzá tétetik, hogy az örző-seregnek, jó maga-viseletére való tekintetből, a' Komendáns, a' Generál-Stáb, és a' tisztek, minekutánna az ő Felsége örökös tartományai-ban 3 hónapokat ültek, hazajokba visszsa terhelsenek, oly fel-tétel alatt, hogy az ő Felsége' és Szövetségével seregei ellen ne tárazzanak, mig visszsa nem tseréltetnek. — A' 2-dik, 3-dik, és 4-dik Art. helybe hagyatnak. — „Az 5-dik Art. helybe hagyatik, ugy, mint az ő Felsége' nagy szivüségébe való ajánlás. — A' 6, 7, és 8-ik Art. fel-tételek nélkül helybe hagyatnak. — A' 9-dikre való Felelet: — „Fognak az örző-sereg' bátorságára az ő útjában gondot viselni tudni. — A' 10-dikre: — „Igen is, az egyenelség szerént kell ezen tekintetben egyet érteni. — A' 11, 12, 13, 14, 15, és 16-dik Artikulusok helybe hagyatnak. — „A' 17-dikre nézve, már az 1-sőben végzés tétetett. Költ *Kastelluggióban*, Jul. 28-dikán, 1799. — “

„Báró *Kray* Fegyvertarmester,

Toldalek Artikulus.

„Az Auszriai Szökevények hiven ki-adattatnak Regimentjeiknek és Batalionnyaiknak, a' halállal való büntetésnek el-engedését igérvén nékiek az Auszriai Komendáns.“

Anglia

Az Admiralitáshoz hir érkezett *Londonba*, a' felöll, hogy a' *Bressi* Frantzia hajós seregeak

fele része a' *Corsicai* kikötőhelyekben, fele pedig *Toulonnál* volna.

A' Nagy-Cancellarius bé-zárta Jul. 12-dikénn a' Parlamentomnak egy idő-ólta folyó üléseit. Még soha nem ment a' Király nagyobb vidámsággal a' Parlamentom' elibe, mint mostan; a' beszéd, a' melyet ekkör el-mondott ő Felsége, ez volt:

„*Mylordok és Nemesek!*

Azokra a' kedvező ki-nézésekre, a' melyekről én, a' mostan bé-vegeztetődő üléseknek ki-nyittatódásokkor jelentélt tettem vólt, az ólta az én *BCU Glagol Central University Library* Haradó szereztsés lépések következtek. A' Császári seregeknek *Karoly* ő Királyi fő Hertzegségétől való vezérlődések által, *Helvetziának* már nagy része vízfíza nyerte, régi Vallását, Törvényeit, és Szabadságát; és az egyesült seregek a' Feldmarschall *Suwarow*' vezérlése alatt, az ezen rövid idő-ólta kezdődött táborozás által, *Olofz* országnak a' Frantzia Réspublika' motskos járma alóll való meg szabadtítását, tsak nem egészben bé-vegezték. Az az el tökélettség és hathatóság, melyel az *Orofz* Császárnak az én Szövetségesemnek Tanátsoffjai, magokat meg-külömböztetik, 's-az a' belső egyesség és egyetértés, a' mely közöttünk szereztsésen meg-fundáltatott, olyan állapotba helyeztet engemet, hogy azokat a' hatalmas eszközöket, a' melyeket ti reám biztatok, leg hasznosabb módon arra fordithassam, hogy ezen Országnak bátorsága és betsülete, 's Európának szabadsága és függetlensége, állandó principiumok szereznt meg-fundáltatódhassék — Gyönyörűséggel szemlélem, hogy az én országomban *Irlandiában*, a' belső tsendesség, bizonyos mértékben helyre állott légyen. Az ellenség' egyetlen-egy még meg-lévő hajós-seregének megszűze való el-távozása által, annak a' különben is üres reménségnek, melyet a' Felség-árulók

és békételenek, idegen fededelembe helyezettettek volt, majd egéltizen Izükség el-enyélztetődni. Az én nagy bizodalomom azonközben ezen Országunk bátorágos állapotja iránt, az én seregeimnek próbált vitézségekben és bátorságokban, és hűséges jobbágyaimnak jó hajlandóságokban és önkéut való iparkodássaikban, áll. — Hanem, *Irlandiának* végfő bátorsága tsakugyan az ő Nagy Britanniával való egélt egyesülése által fundálta-hatik meg: és én örömmel teltem itt azt a' meg-jegyzélt, hogy az én *Irlándiai* jobbágyaimnak számos és élő-kelő részekről ki nyilatkoztatott hajlandóság, reméli-émem engedik nékem azt, hogy ezen nagy és hasznos munkának fokelleteh-tetődése, az én két országaimban a' köz-kivánsággal éppen oly szembe-tünölög meg-egyező fog lenni, valamint azoknak költségös halznaitak elő fogja fegé'leni azok a' rendelkezések, melyeket ti a' támadást gerjesztő társaságoknak, melyek a' Frantzia Revolutz ó' pusztító principiumainak széljel-hintezése végett formálódtak vólt, el nyomattatódásokra tettetek, a' mostani idők' környtilálásaikhoz különösön hozzájok illők, és fenn-álló Constitutzióknak ujj bátorságot szereztek.

„*Alsó Ház béli Urak!*”

„Az ezstendőre rendelt áldozatok, melyeket jobbágyaim javára meg-hasároztatok, úgy intéztetek böltsen el, hogy a' mostani fokot el-vál fztó idő béli költségek, ki-telheffenek belőlök. Egyszermind, egy mind réktek magatoknak mind maradékaitoknak hasznos Finantz-Systemának bé-hozása által, a' közönséges hitelt ez-után-ra is bátorsággal helyezettettek. Az a' kélszég, a' melvel ezek a' nagy terhek hordoztatnak, egyszermind bizonyosságául szolgál az én népem' jó gondolkozásának, hajlandóságának, és hűségének. —

„*Mylordok és Nemesei!*“

„A' folyó esztendő béli környülállások, nem hasonlítottatnak Európának csak néhány hónapokat megelőzőt állapotjával is öfzfze, a' nélkül, hogy az Isteni bölts tanátsnak szemmel-látható közbenjárása, mely által a' társafágos világnak rend tartáfait fel forgatással fenvegető veszélyek el-hárítottak, alázatos hátadással meg ne esmertefsék. Remélhetjük, hogy ugyan ez az oltalmazó Gondviselés, a' mi fontos látázásainknak további folytatásába is vezérelni fog bennünket, és olyan végre vezet, a' mely az igasságtalanságokon Gljra Gadozás Inomjnyozásronny, Cásj istentelenfégnn fundálozó hatalom' mulandóságának, egy igen nevezetes példáját fogja a' jövő időknek mátatni, és meg-bizonyítja lehetetlen dolognak lenni azt, hogy egy népnek boldogsága és ugyan annak egyenelfége, egymástól állandóul el nem választattnak.“

Spanyol Ország.

A' *Spanyol* közönléges levelekbe a' következő meg jegyzés vagyon a' Londoni *Kuririr* nevü *Anglvs* Ujjlágából be-nyomtattatva: — „A' feleszámu hadi hajókból álló *Spanyol* tengeri-erő, a' tengerenn vagyon, a' nélkül, hogy tudnák, mi történyék véle; sőt ugy látszik, hogy a' mire határoztatva vagyon is ez a' hajós sereg, nem egyeztetődhetik-meg ezen Országló-széknek maga vifeletével; mi (az *Anglusok*) valósággal háborúban vagyunk *Spanyol* országgal. A' tegnap-előtt *Londonba* érkezett hírek szerént, némü-némü képpen majd el kellett hinnünk, hogy a' *Spanyol* hajós sereg vissza tért légyen a' *Kadixi* kikötő helybe, és ott nyugodalomra botsátkozott légyen: ha ellenben más hírek, melyek magokat isakugyan egymásnak való ellen-mondások által erőssen gyengítik, az *Anglus* és *Spanyol*

hajós seregek között mostanlag történtnek lenni mondató ellensékeskedésekről, sokat nem beszél-
lenének. Ugy látszik azonközben ennekfelette,
hogy a' Frantzia Országló-széknek nagy bé folyá-
sa légyen még a' SpanyolKabinéthoz; Centre-Admi-
rál *Lacrosse* annyira vitte a' Madridban lévő
Frantzia Követ által a' dolgot, hogy mind azok
az Emigránsok, a' kik a' Spanyol tengeri-
erő mellett szolgálatban voltak, *Kadixot* oda
hagyni kéntelenítettének; a' mely rendelése a'
Spanyol Országló-széknek olyan keménységgel
töltetett bé Princz *Montforli* által, hogy az Emi-
gránfok minden Spanyol kikötő helyekből 8 na-
pok alatt el-küldtettek."

Spanyol Hajó Komendáns *Univrsity* Inkrányó Cidaje,
hogy valami olyan *Schalupokat* készítettett, a'
melyek a' Linea hajókra fel-vétetethetnek, 's-
mikor tettzik azokról le-botsáttathatnak. — Ne-
hány 36 fontos ágyuk is vagynak alkatva ezen
apróhajókra. Eleinten ezek igen jól használtak volt,
minthogy az *Anglus* Linea-hajókat távol tartoz-
tatták *Kadix*tól. Ugyan ezek a' *Schalupok* kö-
zelébről ismét jó szolgálatot tettek. Azok az
5 Spanyol Linea-hajók, melyek nem régen a'
Frantzia partok mellé *Aix* szigetéhez eveztenek
vólt, ott az *Anglusok*tól körül-vétettek,
és 8 vagy 9 Linea-hajók keményen ágyuztak
reájok. A' Spanyol Komendáns látván, hogy
semmit nem árthatnak néki az *Anglus* ágyuk,
nem bánta egy darabig, hadd lödőzzenek: az
után nékiek botsátotta az ujj modi *Schalupokat*
az *Anglusok*' hajóinak, a' kik minekutánna azok-
nak nagy károkat okoztak volna, őket a' magok
hátra-vonására kényszerítették. A' múlt hónap-
nak 3-dikánn szállották volt meg az említett és
mind együtt 23 kissebb-nagyobb *Anglus* hadi
hajók, *Aix* szigete mellé,

Sárdinia.

A' *Turini* nép, teljes meg-győződése szerint iparkodik (mint onnét írják) a' régi rendnek visszaállításán. A' *Turini* Kormányozó Gen. *St. Andre*, egy Proclamátziót intézett a' néphez, melynek ilv homlok-írása vagyon: *Vallás, és Királyi hatalom!* — Kemény büntetéssel fenyegeti azokat, a' kik oly hamis híreket bátor-kodnak el-szélesíteni, melyekből a' haza' ellen-ségei valami reménséget szíhatnának magokba a' felöll, hogy ők még ujjanton fel emeltetődhet-nének; így szintén azokat is, a' kik nyughatat-lanságnak elszélesítésén iparkodónak. *Turini* vi-dékeit minden Frantziák és Cisálpinusok oda hagyni tartoznak 24 órák alatt.

Egyéb aránt, már ujjanton hadi állapotba helyeztette magát a' *Sárdiniai* Király a' Fran-tziákkal. A' *Sárdiniai* kikötő helyben talál-tatott minden Frantzia préda-hajók, így szintén minden féle *Génuai* hajók is, bé-tiltat-tak. A' neutralis hajóknak nem szabad többé, *Sárdiniából* Frantzia országba, vagy pedig en-nek szövetségeseihez, portékat által vinni; a' Frantzia Respublikánusok nem viselhetik *Sárdi-niában* a' magok kokardájokat, a' hol már most az *Austriaiak'* és *Oroszok'* győzedelmeikért inné-ppek szenteltetnek.

Német Ország.

Feljül *Frankfurttonn* a' *Wetterau'* vidékeinn, egy levél érkezett volt *Dufour* Frantzia Generá-listól nem oly régen (Jun. 2.dikán) az Ellőljárók-hoz és helységekhez, mely által meg-hivattat-nak ezek, hogy a' nállok, nevezetesen pedig *Friedberg'* környékeinn öszfize-tsoportozott szöke-vényeket és tsavargókat sietve üzzék széljel, az-zal fenyegetődzván, hogy, ha így nem tselekesz-nek, ők fognak számolni azokért a' következése-

kért, mellyek abból származándának, ha ő ezen szökevényeket és tsavargókat erőszakkal kénytelenítettne elszélesíteni; és, hogy az olyan közönségek, a' kik ezeket magokhoz befogadnák, megfognának gyujtattatni. Ez a' Frantzia Generális' írása arra adott alkalmatosságot, hogy a' *Felső Rénusi* Kerületnek *Wetterau* nevű részében, egy közönséges vadászat tétetett, nem a' Frantziák, hanem egy s-más ragadozó és prédáló tsavargók ellen. Egyéb arránt azt a' megjegyzésti teszi az ugy nevezett *Politisch-militairisch* nevű Német Ujjság erre a' Gen. *Dufour*' levelére, hogy ő nem érthetné, mire való legyen a' Frantzia Generálisnak ezen tsavargók' elszélesítettése. Magyar Királyi Nemzeti Könyvtár, Budapest Ő (Frantzia Gen. *Dufour*) ujjantában ismét ugy nem beszélt volna, hogy a' *Wetterauban* magokat imitt-amott mutogató Czigányok, ruhátserélt Cs. Királyi katonák lehetnének.

A' *Würtzburgi* falusi lakosok, ujjanton fegyverkeznek, mint ez előtt 3 ezteendőkkel tselekedtek volt, hogy akár mely próbát tegyenek a' Frantziák, vélek mindenütt szembe szálljanak.

A' *Kliviai* gyűlés-házban volt, de a' Fzantzia Agensek által Nemzeti-josfág-képpen eladatott, Prussus Rendek' házi-portékai, a' Frantzia Országó szék' parantsolatjára, rövid idő alatt mind vilzfza szereztetnek, és vilzfza adattatnak.

Elegyes mindenségek.

A' *Mántuai* őrző-sereg valami 10 ezer emberből állott, és 3 tsoportokban indítottodott útnak Frantzia ország felé. — Bétsben ágyuzás, és *Te-Deum*-énekelés leszen holnapután. — Admirál *Nelson*, 14 *Anglus* és 3 *Portugallus* Linea hajókkal a' Neapolisi kikötő-helybe érkezett. — A' *Pétersburgi* Ud. Ujjságban ez vagyon: — „A' *Badeni* Márkgróf és Frantzia Republika között,

ez előtt 3 ezrtendőekkel köttetett titkos Alkuért, Gyalog Generálisok, örökös-Princz Baden és Princz Károly Baden, az orosz szolgálatból el-botsáttak. A' *Bálticum* Linea-hajós-sereg' Contre-Admirálja, *Tschitschagow*, forma-ruha nélkül botsáttatott-el.,,

Tudósítások.

Nagy Körösről. A' *Račin* fordítója jelenti az Erdemes Közönségnek, hogy a' tavaj megígért, és azolta sok felőlről tudakoltatott *Magyar Eneis*, vagy *P. Virgilius Marónak Magyarra fordított Eneis* Jádós ifj. vév. el. Pafy Császárra rész szerént ki fog szabadulni a' nyomtató sajtó alól. — Hogy a' *Virgilius' Eneisse* egy leg tökéletesebb gustussal irt munka, és az emberi elmének remekje légyen, arról senki nem kételkedik, valaki a' szép Tudományoknak barátja. Tsak az a' Kérdés, hogy a' Magyar fordítás milyen? Én erre, sem magamhoz illendőbb, sem az E. Közönséget jobban meg elégitő feleletet nem adhatok, mintha belőle, egy két darabot mastrául előre el-küldök. Már egy izben a' II. Könyvből a' *Priamus' halálát*, most pedig a' IV. Könyv elejét küldöm meg: melyet mltotztassanak az E. Olvasók az *Originállal* öszve hasonlítani, és onnan meg itelni.

At Regina gravi jam dudum faucia Cura &c.

A' Királynét pedig már rég, egy terhes gond sebheti,

Fene lappang ereibenn, 's titkos tűz emészgeti •

Sok Virtusit e' Hérónak, sok hirt szerzett Nemzete'

Ditsöflégét, gyakran vízfíza hozá emlékezetet;
 Abrázatja, beszédjei méjjen vagynak szivében

Nem is enged a' gond tsendes nyugodalmat
teffében.

— Más nap, hogy a' Hajnal a' Nap' fákjával
kerülé

A' Földet, 's a' nedves homájt az Egről
le-törülé,

Bodult észszel, egyet értő Nénnyével így be-
szélget;

Anna Nénem! engem migond, 's álmatlanság
retteget?

Ki lehet az az ujj Vendég, ki bézált e' Hazában?

Milyen bator! mely nagy Vitéz! mely deli
formájában!

En hiszem, 's meg se tsalatom, hogy Isten Vér-
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mért az a' sziv félénk a' mely túnya és ala-
való.

Oh jaj! mennyi veszedelem ötet hányta vetette?
Mely sok töle végre hajtott hadakat emle-
gete!

Ha oly meg másolhatatlan feltétellel nem volnék,
Hogy senkit a' páros frigygyel magamhoz ne
kapsolnék;

Midőn első szerelmem, mely Ziekheushoz ég
vala

Reménytelen halálával oly hirtelen meg tsala;
Elöttem a' Paros Élet, 's Ágy ha meg unt nem
volna,

Szivem talám ez egy biünek, talám még
meg hódolna.

Mert meg vallom Anna! szegény Férjem meg holt
mi olta,

'S vérével a' Ház' Istenit Sógora bé lotsolta
Tsak E' tántorithatá meg indulatit szimemnek;
Érzem goulni hunyt hamvait a' régi szere-
lemnek

De elébb a' meg nyilt Földnek gyomra engem'
nyeljen le,

Vagy a' Mindenható Isten menykövével ver-
jen le

A' Pokolig, az el-sárgult Lelkek' lakó Hazáig
 Amaz örök letetséggel méjjséges ejtzakáig:
 Elébb mint én valaha e' Szentség törést esmérem
 Vagy meg rontsam Törvényedet oh leg tisz-
 tább Szemérem!
 Ki leg elébb el vett, minden szerelmemet ma-
 gával
 El vitte; hadd légyen nála, hadd zárja bé
 sirjával.
 Így szolván, bőv Könyveivel kebelét tölté tele.
 s. a. t.

BGU Cluj / Central University Library Cluj
 Lejjebb a 615-ös versnél a Dido atka,
 melyet mond Eneásra ígyvén: *At bello audacis
 populii vexatus et armis. &c.*

De Szenvedjen egy bátor Nép' hartzától 's fegy-
 verétől,
 Légyen számkivetett, 's távol esvén ölelésétől
 Julusának, úgy koldulja a' mások' legitségét.
 Lássa Népének méltatlan halálát, 's veszteségét.
 Majd a' terhes Békekélgnek el-fogadván Tör-
 vényit,
 Ne országojjon, ne lássa a' napnak édes fényit,
 Idő előtt veszfizen, 's hagyják temetetlen, ezt kérem,
 Ezekkel a' végső szókkal együtt ontom ki
 vérem'.
 Ti is pedig *Kárhágónak* Lakosi! üldözzétek
 E' Népet, 's minden jövendő nemzetét gyü-
 löljétek.
 Adjátok meg Hamvaimnak e' kedves tiszteletet:
 Ne légyen e'-két Nép között semmi frigy, vagy
 szeretet.
 Tetememből egy valami Bolzszú álló! éledjél
 A' ki tüzzel vassal Trója' népe után eredjél,
 Most, valaha, 's akár mikor arra hatalmad leszen.
 Kivánom, hogy fegyverjekkel fegyverünk
 ellenkezzen,

Vizeink is vizeikkel, partjaink partjaikkal
 Vijjanak Unókáink is minden Unokáikkal s.a.t.

A' Magyar Encis találatni fog Pesten a' N. Körösi Háznál, Debretzenben, S, Patakon, Pápdn, Lofontzon, Miskeltzon, Ketskeméten, Kolosvaron, Enyeden Tifzt. T. Professor Uraknál, és a' Collegiumok' Bibliothekariusainál. — Felső Barányában Tifzt. Túrós Péter — Alsó Baranyában Tifzt. Senior Rátz Mihály — Somogyban Tifzt. Budai István. — Komáromban Tifzt. Farkas János — Győrben Tekint. Nagy János Szolga-Biró Uraknál. — A' most ki jövő darabnak az árát még meg határozni nem lehet, mert a' Typographussal árkus számra akudván, nem tudhatom, hogy a' 30 árkusnyi Kéz Irás, nyomtatásban mennyire fér-le; ettől függ pedig az árának meg határozása: de úgy gondolom, hogy 50 xr.onn felyül nem lesz. — A' nagyobb Oskolák' Tanítóit, és Rectorit arra kérem, hogy engemet mennél elébb tudósítsanak arról, hogy hány Poesist tanuló, és különösen arra vált Tanítványaik vagynak. Mert olyan Szándékkal vagyok, hogy az ilyen nagy Oskoláknak számára, a' Poesist tanulóknak Proportiója szerént egynéhány exemplárokat ajándékban fogok küldeni. —

N. Körösön d. 26. Julii 799.

Kováts József.

P. D.